

Robert Rumas

Gdańsk 12.11.2009.

Pan
Bogdan Zdrojewski
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Pan
Władysław Husejko
Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Pan
Mirosław Mikietyński
Prezydent Koszalina

List Otwarty

Szanowni Panowie

Zwracamy się do Panów z apelem o pomoc w rozwiązaniu konfliktu związanego ze zwolnieniem Ryszarda Ziarkiewicza z pracy w Muzeum w Koszalinie, gdzie zajmował stanowisko kierownika Działu Sztuki Współczesnej. Naszym zdaniem konflikt daleko wychodzi poza personalny spór a dotyczy w istocie spraw merytorycznych.

Po przepracowaniu trzech lat w Muzeum w Koszalinie zwolniona zostaje osoba, która z pasją oddała się badaniom nad jednym z najważniejszych zjawisk w polskiej sztuce nowoczesnej: Plenerem Koszalińskim w Osiekach i Łazach, które odbywały się rokrocznie w latach 1963-1981.

W osobie Ziarkiewicza plenery te, biorący w nich udział artyści, ich idee i prace, zyskały po latach nieistnienia w pamięci zbiorowej – skutecznego propagatora i kontynuatora polskiej myśli awangardowej.

W ubiegłym roku dzięki pomysłowi i staraniom Ziarkiewicza Muzeum Koszalińskie powróciło do krajowego obiegu artystycznego. Po wydaniu obszernej, dwujęzycznej publikacji poświęconej Plenerom Koszalińskim, temu wyjątkowemu choć marginalizowanemu zjawisku w polskiej sztuce powojennej, o Muzeum i jego zbiorach zaczęto ponownie dyskutować. Dzięki pracy Ziarkiewicza i całego zespołu książka stała się nieocenionym i właściwie jedynym źródłem wiedzy o ówczesnych dokonaniach artystów i teoretyków sztuki. Umysłowiła ona wszystkim jak ważne mogą być działania na tak zwanej prowincji, ujawniła również jakim unikatem na skalę krajową i europejską jest Kolekcja Osiecka.

Ogromne przedsięwzięcie, jakiego podjął się Ziarkiewicz zostało docenione przez Narodowe Centrum Kultury, które przyznało środki na publikację książki, uhonorowanej później w konkursie „Muzealne wydarzenie roku” nagrodą przyznawaną przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

Muzeum w Koszalinie posiada bezcenne i wyjątkowe zbiory sztuki oraz związane z nimi dokumenty; razem tworzą one wyjątkowe archiwum i zapis czasu. Na Kolekcję Osiecką składają się dzieła sztuki najwybitniejszych polskich artystów okresu powojennego, m.in.: Jerzego Beresia, Tadeusza Kantora, Włodzimierza Borowskiego, Zbigniewa Dłubaka, Edwarda Krasińskiego, Andrzeja Partuma, Józefa Robakowskiego, Jarosława Kozłowskiego, by wymienić kilku.

Obawiamy się że przerwanie opracowywania kolekcji osieckiej będzie równoznaczne ze skazaniem jej na niebyt, a przecież wszystkim nam powinno zależeć, by ten ważny „dokument” kultury najnowszej był dostępny dla badaczy i możliwie najszerszej publiczności.

Intencją Ziarkiewicza był powrót do idei twórcy plenerów koszalińskich, Mariana Bogusza, który pragnął już 45 lat temu stworzyć w Koszalinie Muzeum Sztuki Nowoczesnej.

Wiadomo, że realizacja tego typu wizji wymaga czasu, że musi mieć swoich zwolenników, a co najważniejsze, może liczyć na wsparcie władz lokalnych i centralnych . Tylko wtedy przy tak postawionym celu możliwe będzie zdobycie funduszy na dalsze prace, prezentacje kolekcji oraz na długotrwały proces przywracania tradycji plenerów koszalińskich. Ta spuścizna - artystyczne i intelektualne zaplecze - to ogromny atut dla Koszalina.

Jesteśmy przekonani, że intencje, działania i plany związane z Kolekcją Osiecką służą w swej istocie dobru ogólnemu, wspólnemu, dobru kultury polskiej – nas wszystkich. Zakończony niedawno kongres Kultury Polskiej w Krakowie pokazał jak wiele jest do zrobienia, jak wiele zaniechano. Kultura to nie tylko wielkie centra, to także małe wydarzenia „na prowincji”. To one, jak pokazuje historia, mogą być nieocenionym czynnikiem kulturotwórczym. Instytucje, które po reformie samorządowej znalazły się w dyspozycji gmin, czekają na teraz na kolejną reformę, wielką reformę zarządzania „elementami nośnymi” kultury, ich finansowania.. Bez tego aż nazbyt często instytucje kultury skazane są na inercję, która odbija się na całym życiu społecznym.

Ryszard Ziarkiewicz wielokrotnie udowadniał swoją postawą i pracą, że jest wybitnym kuratorem i historykiem sztuki. Jako dyrektor Państwowej Galerii Sztuki w Sopocie był jednym z tych którzy doprowadzili do przemiany obraz sztuki polskiej, a instytucja stała się miejscem eksperymentu artystycznego, dzięki któremu zaistniały osobowości artystyczne uznawane dziś za niezwykle ważne. Podobnie wydawany przez Ziarkiewicza *Magazyn Sztuki* (1993 -2006) był jednym z lepszych i ciekawszych czasopism w skali europejskiej, otwartym na aktualną teorię kultury, wprowadzającym nowe metody w krytyce artystycznej. Już te dwa osiągnięcia pozwalają widzieć w Ryszardzie Ziarkiewiczu postać nie do przecenienia, bez której współczesna scena artystyczna wyglądałaby zupełnie inaczej. Inaczej też, ubożej, może wyglądać życie kulturalne Koszalina, jeśli inicjatywy Ziarkiewicza znikną z mapy miasta.

Nowy rozdział jego praktyki, zogniskowany wokół zbiorów Muzeum w Koszalinie, to konsekwentna kontynuacja wcześniejszej drogi zawodowej. Dzięki merytorycznej pracy Ziarkiewicza kolekcja Muzeum z pewnością zajęłaby należne jej miejsce w historii sztuki polskiej i stałaby się nie tylko chlubą dla miasta, województwa, ale i skarbem narodowym. Chcemy wierzyć że może się to udać.

Apelujemy o to, aby historia zaniechań się nie powtórzyła. Każdy z nas zna aż zbyt dobrze i trudną sytuację kultury i dławiące sytuacje letargu i bezwładu.

Z wyrazami szacunku,

1. Mirosław Bałka - Artysta
2. Krzysztof Bednarski - Artysta
3. Adam Budak - Kurator, Kunsthaus, Graz, Austria
4. Edward Dwurnik - Artysta
5. Grzegorz Dziamski – Prof. dr hab. UAM Poznań
6. Łukasz Gorczyca – Kurator , Krytyk Sztuki, Galeria Raster, Warszawa
7. Paweł Jarodzki – Prof. dr hab. ASP Wrocław/ Dyrektor Artystyczny BWA Wrocław
8. Ryszard Kluszczyński - Prof. dr hab., Kierownik Katedry Mediów i Kultury Audiowizualnej, Uniwersytet Łódzki,
9. Wojciech Kozłowski – Dyrektor BWA, Zielona Góra
10. Grzegorz Kowalski – Prof. dr hab. ASP, Warszawa.
11. Katarzyna Kozyra - Artystka
12. Roman Kubicki - Prof. dr hab. UAM, Poznań
13. Zofia Kulik - Artystka
14. Tomasz Kitliński - Doktor Instytut Filozofii , UMCS, Lublin
15. Piotr Krajewski – Dyrektor Centrum Mediów WRO, Wrocław
16. Paweł Leszkowicz – Doktor Instytut Historii Sztuki, UAM Poznań
17. Zbigniew Libera - Artysta

18. Natalia Lach Lachowicz - Artystka
19. Ewa Mikina – Krytyczka sztuki
20. Agnieszka Morawińska – Dyrektorka Narodowej Galerii Sztuki Zachęta, Warszawa
21. Daniel Muzyczuk – Kurator, Krytyk sztuki, Centrum Sztuki, Toruń
22. Joanna Mytkowska – Dyrektorka Muzeum Sztuki Nowoczesnej, Warszawa
23. Maciej Nowak – Dyrektor Instytutu Teatralnego, Warszawa
24. Andrzej Przywara - Kurator, Krytyk sztuki, Fundacja Galerii Foksal, Warszawa
25. Robert Rumas - artysta
26. Anda Rottenberg – Krytyczka sztuki, Kuratorka
27. Monika Szewczyk – Dyrektorka Państwowej Galerii Sztuki, Białystok
28. Jarosław Suchan – Dyrektor Muzeum Sztuki w Łodzi
29. Aneta Szyłak – Dyrektorka Instytutu Sztuki „Wyspa”, Gdańsk
30. Hanna Wróblewska – Wice Dyrektorka Narodowej Galerii Sztuki Zachęta , Warszawa
31. Michał Zadara - Reżyser Teatralny
32. Anna Zeidler - Prof. dr. hab. Uniwersytet Łódzki
33. Joanna Zielińska – Kuratorka Programowa, Centrum Sztuki, Toruń
34. Artur Żmijewski - Artysta